

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів



ЗАТВЕРДЖЕНО
науково-методичною комісією
факультету економіки та управління
ВНУ імені Лесі Українки
Протокол № 7 від 11.01.2022 р.

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

підготовки бакалавра (на базі молодшого спеціаліста)
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми Фінанси і кредит

Силабус навчальної дисципліни ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ підготовки бакалавра у галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування за освітньо-професійною програмою Фінанси і кредит.

Розробник: Стащук О. В., завідувач кафедри-професор кафедри фінансів, доктор економічних наук, професор

Силабус погоджено:

гарант ОПП

Фінанси, банківська справа та страхування



Наталія ПРОЦЬ

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри фінансів
протокол № 7 від 24 грудня 2021 р.

Завідувачка кафедри:



Олена СТАЩУК

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, Фінанси і кредит, перший (бакалаврський)	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання 1
		Семестр 4-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 10 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Консультації 18 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 82 год.
		Форма контролю: іспит
Мова навчання		українська

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: СТАЩУК ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор

Посада: завідувач кафедри-професор кафедри фінансів

Мобільний телефон: 050-674-85-78

E-mail: Staschuk.Olena@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

ІІІ. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу. Дисципліна Фінансова безпека суб'єктів господарювання належить до переліку нормативних дисциплін циклу спеціальної професійної підготовки бакалавра (на базі молодшого спеціаліста) за освітньо-професійною програмою Фінанси і кредит та спрямована на формування у здобувачів системи глибоких обґрунтованих знань із гарантування фінансової безпеки суб'єктів господарювання, оцінки її рівня та практичних навичок із виявлення та нейтралізації ризиків та загроз фінансовій діяльності ділових одиниць.

2. Пререквізити. Вивчення дисципліни базується на знаннях з фінансів суб'єктів господарювання.

Постреквізити. Вивчення курсу сприятиме підготовці до випускного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. *Мета навчальної дисципліни* – формування у здобувачів системи сучасних знань щодо теоретичних, методичних та організаційних основ управління капіталом суб'єктів господарювання, а також набуття вмінь та навичок вирішення практичних проблем оцінювання його вартості, оптимізації, управління фінансовими ризиками.

Основними завданнями вивчення дисципліни Фінансова безпека суб'єктів

господарювання є: ознайомити здобувачів із теоретичними та методичними та основами фінансової безпеки суб'єктів господарювання; сформулювати у здобувачів комплексну систему знань із гарантування фінансової безпеки підприємств; опанувати комплексну методику оцінювання фінансової безпеки суб'єктів господарювання, сучасні підходи до оцінки рівня фінансової безпеки ділових одиниць; набути практичних навичок із ідентифікації загроз та ризиків фінансовій безпеці суб'єктів господарювання, засвоїти методи оцінювання наслідків фінансових небезпек у формі банкрутства.

Після завершення вивчення дисципліни студенти зможуть:

- виявляти вплив зовнішніх та внутрішніх загроз на фінансову безпеку суб'єктів господарювання;
- обчислювати рівень фінансової безпеки підприємства;
- аналізувати вплив тіньової економіки на фінансову безпеку підприємства;
- застосовувати сучасні методи оцінювання рівня фінансової безпеки підприємства;
- володіти ґрунтовними знаннями щодо методів попередження та усунення фінансових шахрайств;
- оцінювати рівень тінізації економічної діяльності суб'єктів господарювання;
- розробляти практичні рекомендації щодо нейтралізації ризиків та загроз фінансовій безпеці підприємства;
- ідентифікувати загрози конфіденційній фінансовій інформації в умовах діджиталізації;
- володіти методичним інструментарієм комплексного оцінювання рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набуде в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК12 Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмні результати

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Структура навчальної дисципліни.

Заочна форма навчання

2	Усього	Лек.	Прак тичні	Сам. роб.	Консуль тації	*Форма контролю / Бали**
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи фінансової безпеки суб'єктів господарювання</i>						
Тема 1. Місце та роль фінансової безпеки суб'єктів господарювання в сучасних умовах	12	2	2	8	-	ДС,Т,РЗ / 12
Тема 2. Конфлікти та їх вплив на фінансову безпеку суб'єктів господарювання	10	-	-	8	2	ДС,Т,РЗ / 12
Тема 3. Наслідки фінансових небезпек у формі банкрутства	14	2	2	8	2	ДС,Т,РЗ / 12

Тема 4. Рейдерство та його вплив на фінансову безпеку суб'єктів господарювання	14	2	2	8	2	ДС,Т,РЗ / 12
Тема 5. Тіньова економіка як загроза фінансовій безпеці суб'єктів господарювання	10	-	-	8	2	ДС,Т,РЗ / 12
Тема 6. Персонал у системі фінансової безпеки суб'єктів господарювання	10	-	-	8	2	ДС,Т,РЗ / 12
Разом за модулем 1	70	6	6	48	10	20
Змістовий модуль 2. Управління фінансовою безпекою суб'єктів господарювання						
Тема 7. Фінансова інформація у системі фінансової безпеки суб'єктів господарювання	10	-	-	8	2	ДС,Т,РЗ / 12
Тема 8. Механізм управління фінансовою безпекою суб'єктів господарювання	14	2	2	8	2	ДС,Т,РЗ / 12
Тема 9. Методика оцінювання рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання	16	2	2	10	2	ДС,Т,РЗ / 12
Тема 10. Державне регулювання фінансової безпеки суб'єктів господарювання	10	-	-	8	2	Т, П, РЗ / 12
Разом за модулем 2	40	4	4	34	8	20
Види підсумкових робіт					60	
Модульна контрольна робота 1					МКР / 30 балів	
Модульна контрольна робота 2					МКР / 30 балів	
Всього годин / Балів	120	10	10	82	18	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Бали**: поточне оцінювання проводиться за 12-бальною національною шкалою, що пропорційно переводиться за середньою поточною оцінкою, виходячи із того, що поточне оцінювання модуля 1 та модуля 2 не перевищує 20 балів.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу та з використанням відповідного навчально-методичного забезпечення.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Навчання також може відбуватись в он-лайн формі з використанням програми Zoom або Teams office 365 за погодженням із керівником курсу за наявності об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо). Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання здобувачів мають бути результатами їх особистої роботи. Копіювання, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів виконання без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-0,5 бала за кожну роботу). Пропущені заняття без поважних причин повинні бути відпрацьовані здобувачем за індивідуальним графіком. Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки модульні контрольні роботи проходять у формі он-лайн тестування та є можливість отримати відповідну кількість балів на іспиті. Перескладання модулів можливе лише з дозволу деканату та за умови наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумкова оцінка за вивчення курсу розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять - усно	15
Представлення результатів у вигляді презентацій	10
Розв'язування задач та кейсів	15
Модульна контрольна робота 1 (теми 1–6) – тести	30
Модульна контрольна робота 2 (теми 7–10) – тести	30
Іспит (теми 1–10) – тестування	60
Форма контролю	іспит

Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання й отримав остаточну оцінку не меншу, ніж 75 балів, підсумкову оцінку він отримує без складання іспиту. Така оцінка виставляється в день проведення іспиту за умови обов'язкової присутності студента.

Якщо студент отримав остаточну оцінку нижчу за 75 балів, або бажає підвищити рейтинг на іспит, підсумкова оцінка визначається як сума балів, отриманих за поточний контроль (максимум 40 балів) та оцінки за іспит (максимум 60 балів).

Залікова оцінка визначається за результатами опитування лекційного матеріалу.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100	Відмінно	Здобувач опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями та вміє їх застосовувати на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності
82 – 89	Добре	Здобувач опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями, може застосувати більшість положень на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності з незначними помилками
75 - 81	Добре	Здобувач опанував 80–90 % курсу згідно з програмою, оперує більшістю основних понять та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності
67 -74	Задовільно	Здобувач опанував 60–70 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з незначними помилками
60 - 66	Задовільно	Здобувач опанував 60 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з допомогою викладача
1 – 59	Незадовільно з можливістю з повторного складання	Здобувач опанував 60 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями, здобув окремі компетенції, знання та вміння, може розв'язати завдання середнього рівня складності лише з допомогою викладача

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Кнейслер О. В., Письменна Т. В., Костецкий В. В., Лубкей Н. П. Фінансові ризики суб'єктів господарювання: навч. посібник. Тернопіль: ВЦ «Вектор», 2017. 138 с.
2. Крупка М. І., Яструбецька Л. С. Фінансова безпека суб'єктів господарювання: підручник. Львів: Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 319 с.
3. Соломіна Г.В. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва: навч. посібник. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с.
4. Стащук О. В. Сучасна парадигма фінансової безпеки акціонерних товариств. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 398 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19977>
5. Plastun A. Financial Security and Information from Financial Markets. Szczecin: Centre of Sociological Research, 2019. 164 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/74977/1/Monograph_Final_A5_Angle_Plastun.pdf
6. Prevention of criminal use of the banking system for the purpose of money-laundering / Basel Committee on Banking Supervision Statement. URL: <http://www.bis.org/publ/bcbssc137.ht>
7. Варналій З. С., Васильців Т. Г., Лупак Р. Л. Економічна безпека суб'єктів підприємництва: підручник. Чернівці: Технодрук, 2020. 458 с.
8. Живко З. Б. Методологія управління економічною безпекою підприємства : Монографія. Львів: Ліга-Прес, 2018. 474 с.

Додаткова

1. Garry J. Schinasi. Defining Financial Stability / Schinasi Garry // IMF Working Paper Series. 2004. WP/04/187. P. 1–16.
2. Азаренкова Г. М., Майборода А. В. Особливості формування підсистеми інформаційного забезпечення системи фінансової безпеки суб'єкта господарювання. Бізнес Інформ. 2020. №1. С. 210-217.
3. Біляк Ю. В. Систематизація наукових поглядів на сутність фінансової безпеки. Економіка та держава. 2020. № 8. С. 78-82.
4. Вівчар О. І. Вплив злочинної діяльності на економічну безпеку підприємницьких структур в постконфліктних умовах: ідентифікація загроз та механізми протидії. Актуальні проблеми правознавства. Вип. 1(17). 2019.с. 113-119.
5. Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства : Навчальний посібник / Т. М. Іванюта, А. О. Заїчковський. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 256 с.
6. Даценко Г. В. Формування системи підвищення рівня фінансової безпеки суб'єктів господарювання. Eurasian Academic Research Journal. 2019. № 2(32). P. 12-19.
7. Пігуль Н. Г., Винокурова Н. В. Управління фінансовою безпекою вітчизняних підприємств. Приазовський економічний вісник. 2019. Вип. 2(13). С. 157-163.

8. Стащук О. В., Жук М. І. Фінансова безпека територіальних громад, як ключовий фактор забезпечення їх сталого розвитку. URL: <https://www.echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/article/view/692/565>

9. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство : моногр. / за ред. Валерія Михайловича Геєця. Х. : Інжек, 2016. 240 с.

10. Фінансова безпека підприємств і банківських установ : монографія / за заг. ред. А. О. Єпіфанова. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 295 с.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>

3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: веб-сторінка. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>

4. Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

5. Національний банк України URL: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>

6. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

7. Концепція фінансової безпеки України. URL: <http://www.ufin.com/ua/konceptcia/008.doc>.